

Tillsynsärende - auktoriserade revisorn A-son

Beslut: Revisorsinspektionen ger auktoriserade revisorn A-son en erinran.

1 Inledning

Revisorsinspektionen har tagit del av information rörande auktoriserade revisorn A-sons uppdrag som revisor i ett aktiebolag för räkenskapsåren 2020 och 2021. Informationen har föranlett inspektionen att öppna detta ärende.

Bolagets verksamhet bestod i avverkning av skog m.m. Det upprättade sina årsredovisningar med tillämpning av Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) *Årsredovisning i mindre företag* (K2). För räkenskapsåret 2020 redovisade bolaget en nettoomsättning om 2,8 mnkr och en balansomslutning om 1,5 mnkr. För räkenskapsåret 2021 redovisades en nettoomsättning om 2,4 mnkr och en balansomslutning om 1,5 mnkr.

A-sons revisionsberättelse för räkenskapsåret 2020 innehåller en anmärkning om att bolaget under räkenskapsåret inte i rätt tid och med rätt belopp hade betalat avdragen skatt, sociala avgifter eller mervärdesskatt. Han anmärkte även på att årsredovisningen inte hade upprättats i sådan tid att det varit möjligt att, enligt 7 kap. 10 § aktiebolagslagen (2005:551), hålla årsstämma inom sex månader efter räkenskapsårets utgång.

I revisionsberättelsen för räkenskapsåret 2021 anmärkte A-son på att bolaget under räkenskapsåret inte i rätt tid och med rätt belopp hade betalat avdragen skatt, sociala avgifter eller mervärdesskatt.

Bolaget företrädde av en enda styrelseledamot som också ägde bolaget (nedan företagsledaren).

Detta beslut behandlar A-sons kommunikation med styrelsen, dvs. företagsledaren, i bolaget.

2 Revisorns uppgifter

A-son har uppgett följande.

Lokalkontoret vid det revisionsföretag där han är verksam hade ett samarbete med den redovisningsbyrå som biträdde bolaget. Han tog över det samarbetet och revisionsuppdraget från en annan revisor på lokalkontoret. Hans första räkenskapsår att revidera bolaget var 2020. Han utförde även revisionen av räkenskapsåret 2021. Därefter valde revisionsklienten under år 2022 att inte ha någon revisor beroende på att bolaget inte var revisionspliktigt och alltså inte behövde ha någon revisor.

Revisionen av bolaget för räkenskapsåren 2020 och 2021 genomfördes enligt den metodik som används i revisionsföretaget. När den anlitate redovisningsbyrån hade laddat upp SIE-filer och bokslutsdokumentation och årsredovisning på revisionsföretagets webbportal påbörjade han revisionen på sitt kontor. För att slutföra revisionen åkte han och en eller två assistenter till redovisningsbyråns lokaler där allt räkenskapsmaterial fanns. Dagarna innan frågade han redovisningskonsulten om företagsledaren ville träffas för att eventuellt diskutera vissa frågeställningar. Enligt redovisningskonsulten hade företagsledaren inte behov av att träffa revisorn.

Bolaget är förhållandevis litet med en omsättning om 2–3 mnkr. De frågor som uppstod i revisionen togs med ansvarig på redovisningsbyrån. Företagsledaren hade skrivit under uttalandet från företagsledningen och årsredovisningen. A-son bedömde därför att han kunde skriva under revisionsberättelserna. Under de två år som han reviderade bolaget fick han inte någon propå om att företagsledaren ville träffa honom eller vara närvarande under revisionerna. Inte heller redovisningskonsulten sade att företagsledaren önskade träffa honom.

De iakttagelser som föranledde anmärkningar i revisionsberättelserna kommunicerade han med redovisningskonsulten innan revisionsberättelserna lämnades. Redovisningskonsulten hade ingenting att invända mot dessa iakttagelser avseende skatter och avgifter samt att bolaget inte hade kunnat hålla årsstämma inom sex månader efter räkenskapsårets utgång. Dessa iakttagelser var rena fakta. Revisionsberättelserna lämnades över till årsstämman att behandla.

Enligt hans uppfattning genomförde han revisionerna enligt god revisionssed.

3 Revisorsinspektionens bedömning

Av International Standard on Auditing (ISA) 260 *Kommunikation med dem som har ansvar för företagets styrning* p. 11 framgår att revisorn ska avgöra vilka personer i företagets styrstruktur som det är mest lämpligt att kommunicera med. I p. A 2 anges att styrning i de flesta företag är ett styrande organs kollektiva ansvar, såsom en företagsstyrelse, en oberoende styrelse, kompanjoner, ägare, en ledningskommitté, ett förvaltarråd, en grupp förvaltare eller motsvarande. I vissa mindre företag kan emellertid en enda person ha ansvar för företagets styrning, t.ex. ägaren/företagsledaren där det inte finns andra ägare eller en ensam förvaltare. I p. A 3 anges att den eller de rätta personerna som revisorn ska kommunicera med i vissa fall inte tydligt kan identifieras utifrån tillämpligt juridiskt ramverk eller andra uppdragsförhållanden. Så kan vara fallet i företag där styrstrukturen inte är formellt definierad, såsom vissa familjeägda företag, vissa ideella organisationer och vissa offentliga enheter. I sådana fall kan revisorn behöva diskutera och komma överens med uppdragsgivaren om vilken eller vilka personer som han eller hon ska kommunicera med. När revisorn bestämmer med vem kommunikationen ska ske, är den förståelse av ett företags styrstruktur och -processer som revisorn hämtat in enligt ISA 315¹ av betydelse. Vilken eller vilka personer som frågor rätteligen ska kommuniceras med kan variera beroende på vad frågan handlar om.

Enligt p. 14–16 i ISA 260 ska revisorn informera styrelsen om sitt ansvar avseende revisionen av de finansiella rapporterna, ge styrelsen en översikt över revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkt, informera om betydande risker som revisorn har identifierat samt kommunicera betydelsefulla iakttagelser från revisionen.

¹ ISA 315 *Identifiera och bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter genom att förstå företaget och dess miljö.*

Av p. 21 samma ISA framgår att revisorn ska kommunicera med styrelsen utan onödiga dröjsmål. Revisorn ska enligt p. 22 utvärdera om tvåvägskommunikationen mellan revisorn och styrelsen har varit tillräcklig för revisionens syfte. Om den inte har varit det, ska revisorn utvärdera den eventuella effekten på revisorns bedömning av riskerna för väsentliga felaktigheter och förmågan att inhämta tillräckliga och ändamålsenliga bevis och vidta lämpliga åtgärder.

ISA 260 ger revisorn och revisionsklienten möjlighet att träffa överenskommelser om vilka personer som revisorns kommunikation med revisionsklienten ska ske genom. I viss utsträckning kan en sådan överenskommelse peka ut en person som inte sitter i revisionsklientens styrelse. Den kan emellertid enbart avse en person som är att anse som företrädare för revisionsklienten. För att i detta sammanhang anses som företrädare för revisionsklienten måste personen ha ett ansvar för och möjlighet att påverka revisionsklientens verksamhet. En redovisningskonsult uppfyller inte dessa förutsättningar.

Av FAR:s rekommendation i revisionsfrågor RevR 705 *Modifierade uttalanden, upplysningar och anmärkningar i revisionsberättelsen* p. 127 framgår följande. ISA 705 *Modifierat uttalande i rapport från oberoende revisor* p. 30, ISA 706 *Stycken med upplysningar av särskild betydelse och stycken med övriga upplysningar i rapport från oberoende revisor* p. 12 och ISA 720 *Revisorns ansvar avseende annan information* p. 18 innehåller i samtliga tre fall krav på att revisorn ska kommunicera med styrelsen innan en revisionsberättelse som innehåller något av de förhållanden som denna rekommendation kretsar kring avlämnas. Kommunikationen ska omfatta vilken rapportering som är aktuell (modifiering, upplysning eller information om väsentlig felaktighet i annan information), omständigheter och bakgrund till denna rapportering samt ordalydelsen i den kommande revisionsberättelsen. Revisorn ska på motsvarande sätt kommunicera med styrelsen när revisorn avser att lämna anmärkningar enligt 9 kap. 33 eller 34 § aktiebolagslagen i revisionsberättelsen.

Den kommunikation som revisorn sålunda är skyldig att ha med styrelsen kan – i enlighet med ISA 260 – i viss utsträckning ske genom annan företrädare för revisionsklienten. Såsom ovan har konstaterats räcker det emellertid inte att kommunikationen sker genom den redovisningskonsult som revisionsklienten anlitar.

A-son skulle mot denna bakgrund ha tagit direkt kontakt med företagsledaren.

Revisorsinspektionen finner alltså att A-son under uppdraget brutit i sin kommunikation med bolagets ledning. Han har härigenom åsidosatt god revisionssed. Han ska därför, med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883), ges en disciplinär åtgärd. Revisorsinspektionen finner att en erinran utgör en tillräcklig åtgärd.

Ärendet har avgjorts av Revisorsinspektionen genom Tillsynsnämnden för revisorer. I beslutet har deltagit f.d. justitierådet Sten Andersson, ordförande, kammarrättslagmannen Christina Eng, vice ordförande, enhetschefen Tomas Algotsson, auktoriserade revisorn Maria Danckler, rådgivaren Sophie Degenne, auktoriserade revisorn Magnus Fredmer, redovisningsexperten Claes Norberg, advokaten Emma Norburg och docenten Jessica Östberg. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt revisionsdirektören Patrik Israelsson och avdelningsdirektören Philip Lagerling, som har föredragit ärendet, varit närvarande.

Sten Andersson

Philip Lagerling

Hur man överklagar, se bilaga.